

Årsberetning 2009

Efter *generalforsamlingen* i Snogebæk den 23. april 2009 konstituerede bestyrelsen sig som følger:

Nyker Borgerforening	Jørgen Hammer, formand
Rutsker Sogneforening	Bo Johansen, kasserer, nyvalgt
Sandvig Borgerforening	John Lefland, nyvalgt
Rø Borgerforening	Anita Holst Pedersen, afløste J-E. Nielsen
Rønne-Knudsker Byting	Finn Carlsen

Bestyrelsen

Et hovedtema for bestyrelsen i det forløbne år har været arbejdet med en ny politik for borgerinddragelse.

Borgerinddragelse

En strategi for borgerinddragelse skal afspejle det paradigmeskift, som er resultatet af grundlæggende ændringer i ikke bare den bornholmske men også i den europæiske landdistriktspolitik. Bornholm havde efter krigen omkring 5.000 selvstændige landbrug og i dag knap 500 og tallet er fortsat faldende. Nogenlunde samme fald ser vi i fiskerisektoren. Hvor landdistriktspolitikken tidligere havde et sektorbestemt fokus på især landbrug og fiskeri, har landdistriktspolitikken i dag i langt højere grad et territorielt fokus og er karakteriseret af tilstedeværelsen af langt flere erhvervssektorer bl.a. turisme, regionale fødevarer, kunsthåndværk og videnserhverv ofte med afsæt i de enkelte lokalområders konkurrencefordele. Dette skift i landdistriktspolitikken bør derfor ledsages af et skift i den offentlige styring af landdistriktspolitikken, som i højere grad bør inddrage de lokale ressourcer efter princippet om ”bottom up”. Skiftet ses således i landdistriktsprogrammet, hvor de lokale aktionsgrupper (LAG’er) tillægges en voksende rolle, når det gælder etableringen af lokale arbejdspladser i landdistrikterne, sikringen af en rig natur, et rent miljø og varierede landskaber samt attraktive levevilkår. Det er opgaver, der løses bedst i et ”involveringsdemokrati.”

Ny strategi for landdistrikter

Bornholm oplever som konsekvens af den stigende internationalisering, der har fremmet stordrift og koncentration af produktion, uddannelse, forskning og service (og for Bornholms vedkommende uden for øen), at befolkningstallet falder. Så modsat mange danske kommuners landdistriktspolitik, der afspejler forventninger til fortsat vækst og udvikling, så er politikken i en bornholmsk sammenhæng præget af årtiers vedvarende afvandring og dermed vigende beskatningsgrundlag. De fleste lokalsamfund på øen har derfor grund til bekymring, når det gælder fastholdelsen af en rimelig offentlig og privat service. Bekymringer bliver til frustrationer og vrede, når løsninger, der betyder tab af værdier i lokalsamfundet, bliver trukket ned over hovedet på borgerne. Man tror ikke på, at indvendinger i forbindelse med høringer sent i en proces har mange chancer for at påvirke udfaldet. Og har man ikke noget ejerskab til løsningerne, vil den mentale afstand mellem borgerne og politikkerne og embedsmændene være tilbøjelig til at vokse. Nogle vil sige, at der graves grøfter.

Vigende befolkningstal kræver et nyt syn på borgerinddragelse

Bornholm har ikke råd til at grave sådanne grøfter. Derfor var anbefalingen på Landdistriktsforum den 30. september 2009 på Kannikegård, at man skulle gå fra et ”høringsdemokrati” til et ”borgerinvolveringsdemokrati”. Vi skal bruge

'Borgerinvolverings
-demokrati'

hinanden som "partnere" og ikke se hinanden som modstandere. Vi skal lære at tænke fremadrettet og i "best future practice". Gerne på en måde, der samler alle kreative idéer fra de mange ressourcepersoner i det bornholmske samfund omkring opgaven at tegne drømme, så de bliver tilgængelige for alle og kan danne skole for måden at løse landdistrikternes udfordringer på.

Vi skal blive bedre til at skabe konsensus mellem ønsket om kvalitet i service og ønsket om nærhed. Men vi vil ikke have kvalitet i service på bekostning af en centralisering, der samler alt i Rønne. Fordi en unik egenart på Bornholm er de mange lokalsamfund, som gør vores lille verden rig og mangfoldig.

Samtidig er det en vigtig forudsætning for turistens opfattelse af øen som en spændende destination, at den er præget af levende samfund. Vi må ikke ende med "sommerkulisser", der tegner et forlystelsesparkagtigt billede af noget, man vil bilde vore turister ind, er den ægte vare.

Såvel kommunen som borgerne skal være åbne for løsninger, der samtænker og leverer serviceydelser på nye kreative måder for at fastholde en basal service trods behovet for besparelser. Idéerne kan opstå i en dialog, hvor det er et politisk ledelsesansvar at sørge for, at folk føler, at det gør en forskel at involvere sig.

Levende samfund
på hele øen

På mødet i Bornholms Landdistriktsforum var borgernes anbefaling til politikerne dialog (og ikke kun information) og en tidlig inddragelse. Der var et udbredt ønske om at "blive taget med på råd" på en formaliseret måde. Hvorfor skal vi opleve gentagne kriser og frustrationer? Vi tro på, at en løbende dialog, der fokuserer på de større temaer, der står for at skulle træffes beslutning om, kan bidrage med konstruktive idéer og give et bredt medejerskab til løsninger og en forståelse for de givne rammevilkår.

Dialog og tidlig
inddragelse

Processen om borgerinddragelse er en udløber af regionskommunes landdistriktspolitik fra november 2005, hvor borgerinddragelse er den ene af de to hovedmålsætninger. I handlingsplanen er der således udtrykt ønske om:

"at få et overblik over og formuleret en samlet strategi for borgerinddragelse, herunder brugerdemokrati, lokaldemokrati og projektdemokrati, som anbefalet i regeringens tænketank om nærdemokrati, september 2005. Serviceeftersynet kan også bruges til at afdække eventuelle behov for kompetenceudvikling af de borgere, der er medlemmer af diverse råd".

Det bliver den nye kommunalbestyrelse, der på baggrund af et oplæg fra landdistriktscoachen og meldingerne fra Bornholms Landdistriktsforum skal vedtage den endelige formulering af en bornholmsk strategi for borgerinddragelse – gerne i dialog og forståelse med BBS.

Et første skridt i den retning vil være den politiske stillingtagen til anbefalingen om borgerinddragelse tidligt i aktuelle processer. Hvis kommunalbestyrelsen kan tiltræde dette princip, er næste skridt at formulere de praktiske spilleregler for den fremtidige borgerinddragelse i aktuelle sager, gerne på vilkår hvor spillereglerne løbende evalueres for at se, om såvel kommunalbestyrelsen som borgerne er tilfredse med den nye form for borgerinddragelse.

Den 10. februar var formanden indbudt til møde med borgmester Winni Grosbøll, kommunaldirektør Kent Halfdan Ferning, vicekommunaldirektøren Lene Koch Langhoff og Niels Chresten Andersen fra Regional Udvikling. På mødet var der bred enighed om, at kommunalbestyrelsen skulle arbejde videre med projektet ud fra de anbefalede forudsætninger.

Så snart der foreligger et oplæg, vil det blive sendt ud til medlemsforeningerne.

I året løb er BBS blevet bedt om at udpege repræsentanter til en række følgegrupper, brugerråd m.v. senest til Forsynings og Østkrafts brugerråd og TV2's repræsentantskab. Omfanget af repræsentanter og behovet for at sikre disse generalforsamlingens mandat gør, at bestyrelsen under indkomne forslag indstiller nye retningslinjer for valg af fremtidige repræsentanter i følgegrupper, brugerråd m.v.

Landdistrikternes Fællesråd har i det forløbne år barslet med to projektidéer, som bestyrelsen har drøftet.

Det ene er projekt "Blomstrende Landsby", hvor lokalsamfund på grundlag af en beskrivelse af aktiviteter og resultater kan sende ansøgninger til en regional komité, der kan tildele lokalsamfundet op til 5 stjerner på grundlag af objektive kriterier. Det er bestyrelsens vurdering, at der er meget papirarbejde i dokumentation af, at man opfylder de stillede kriterier, og det er på den baggrund bestyrelsens holdning, at lokalsamfundene hellere vil bruge kræfterne internt end bruge dem på noget med et konkurrenceelement indbygget.

Det andet er projekt "Landsbypedel" bygger på tanken om en "lokal altnuligmand", der i tæt dialog med lokalsamfundet løser en række praktiske opgaver, som i dag varetages af forskellige offentlige myndigheder. Også dette forslag har bestyrelsen diskuteret. I givet fald beror det på et kommunalt engagement. Men holdningen er overvejende, at indsatsen i et samfund med begrænsede ressourcer er bedre tjent med, at det er faggrænser, på tværs af institutioner (snarere end én stilling, der skal varetage mange forskellige faggruppers arbejde), der ville kunne være fremtid i.

Endelig har vores tilflytterguide på Business Center Bornholm efterlyst et samarbejde med lokalsamfundene, som man håber, hver vil udnævne en "tilflytterambassadør", der kan være aktiv, når tilflyttere slår sig ned i et lokalsamfund, så de hurtigt kan føle sig integreret. Et forslag bestyrelsen kan anbefale.

Alle tre forslag ønskes drøftet senere i dagsordenen under "indkomne forslag".

Den 19. september afholdt Landforeningen for Bygnings- og Landskabskultur inspirationsmøde i Bornholms Lufthavn, hvor BBS havde påtaget sig at dække deltagerudgiften. Det bemærkes, at Landforeningen i dagene den 14.-16. maj holder årsmøde i Svaneke.

Repræsentanter til brugerråd m.v.

Projektidéer fra Landdistrikternes Fællesråd: Blomstrende landsby

Landsbypedel

'Tilflytterambassadører'

Interview med
Hausenberg om
Realdania
projekterne

Den 21. september var formanden indbudt til interview i lufthavnen med konsulenterne fra Hausenberg om Realdania projekterne. Interviewet havde karakter af en evaluering af den hidtidige proces, hvor BBS havde stillet sig kritisk til informationsniveauet i tiden fra mødet på Borsterbjerg i september 2007, til der kom konkrete initiativer på bordet i december 2008. Også mulige afløsere for det strandede projekt ”Den svævende cykelsti” blev drøftet på mødet.

Tomme helårshuse

Den 5. oktober møde i Tejn om tomme helårshuse.

Den 27. oktober blev der afholdt dialogmøde med Fritids- og Kulturudvalget i Tejn Medborgerhus. Her fik vi en orientering om den nylig gennemførte og vellykkede renovering af medborgerhuset, om nyt fra BBS og en status over, hvordan det er gået fritids- og medborgerhusene efter de nye driftsaftaler var sendt ud.

Dialogmøde med
Fritids- og
Kulturudvalget

Den 2. december deltog BBS ved Byforeningen for Rønne’s 50 års jubilæum, der blev markeret på Rønne teater med blandt anden en bogudgivelse over resultaterne fra 50 års arbejde med bybevaringen i Rønne.

Byforeningen for
Rønne’s 50 års
jubilæum

Først i det nye år har BBS modtaget kommunens Forslag til Kommuneplan 2009. Forslaget vil blive gennemgået af bestyrelsen inden generalforsamlingen med henblik på en drøftelse af indholdet ved generalforsamlingen under ”Indkomne forslag”.

Forslag til
Kommuneplan
2009

Endelig skal det nævnet, at BBS i det forløbne år har udsendt 6 Nyhedsbreve (nr. 26-31), med tanke på at holde medlemsforeningerne løbende orienteret om, hvad der rører sig.

BBS nyhedsbreve

Jørgen Hammer

.